

רבי אביגדור ענטפערט...

שאלות פונעם המון עם אין אלע ענינים פון יהדות, השקפה, עצות,
און נאך, וואס זענען געענטפערט געווארן דורך

הרה"צ חנימא דיהודאי, הרב
רבי אביגדור מיללער זצ"ל

ביי די בארימטע ליל שישי שיעורים

דברים
קנייב
מחייב לביק
זיון פייא

ענטפער:

זיך ציען קיין ירושלים איז נישט אזוי פשוט. ערשטנס כל איז
עס א פראבלעם – וואס טוסטו מיט דיינע בחורים? זיי קענען
גערופן ווערן צום מיליטער און דו וועסט דארפן זיין פארנומען
זיך ארויסצודרייען. איז וועסטו זאגן, "אקעי, איך וועל וואוינען אין
ירושלים אבער איך וועל צוריקקומען קיין אמעריקע פון צייט צו
צייט, און איך וועל האלטן מיין אמעריקאנער סטיזונשיפ". אבער
ס'איז נישט אזוי פשוט. ווייל פריער אדער שפעטער וועלן דיינע
קינדער ווערן ישראלים. וואס וועט דאן געשען? דו דארפט זיי
האלטן אינדריסן פון די ארמיי.

איר דארפט וויסן, אגב, אז עס איז דא יעצט זייער א גרויסע
שנאה קעגן חרד'שע אידן אין ארץ ישראל. זיי האבן יעצט צום
ערשטן מאל אטאקירט א שול – און דאס איז בלויז דער אנהייב.
ס'איז דא יעצט א גרויסע באוועגונג צווישן די פרייע, די אומרעלי'

גיעזע אידן, אריינצושלעפן ישיבה בחורים אין די מיליטער. און ס'איז דא א באוועגונג צווישן די פרייע נאכאמאל אריינצושלעפן
מיידלעך אין די מיליטער. גיוס נותן איז נאכאמאל אקטועל. עס פארלאנגט זיך פון אונז אלע צו שיקן בריוו אדער טעלעגראַ
מען צו שמעון פערעס, דער פרעמיער מיניסטער, און אויך צו יצחק שמיר, דער וויצע פרעמיער מיניסטער, צו פראטעסטירן
קעגן סיי-וועלכע פארשלאג אריינצושלעפן בחורים און יעדע פארשלאג אריינצושלעפן קעגן פרומע אידן אין ארץ ישראל. ס'איז פשוט
צייט ווייל עס איז שוין אויפ'ן מאמענט דא א פייער פון שנאה און אנטיסעמיטיזם קעגן פרומע אידן אין ארץ ישראל. עס איז זייער א געפארפולע
געשען אז יעצט איז עס אנגעקומען צו א שפיץ און מיר דארפן האפן אז עס וועט נישט ווערן ערגער. די אטאקע אויף א שול
איז די ערגסטע זאך וואס איז געשען ביז יעצט.

פרומע אידן ווערן אריינגעלייגט אין טורמע פאר גארנישט, ווי למשל פאר א קליינע פראטעסט קעגן חילול שבת, אדער א
פראטעסט קעגן אויסגעלאטנקייט אויף פלאקאטן. דערפאר איז וויכטיג פאר אונז, אויב מעגליך, עס צו געדענקען און שיקן
בריוו צו די פירער דארט.

יעצט, אויב דו קענסט מאכן א פרנסה און לאמיר זאגן אז דיינע קינדער זענען מסודר אין אמעריקע אין ישיבות, אין די
ישיבה-וועלט און א פרומע סביבה, און דו אליינס ווילסט מופן קיין ירושלים. איז אויב דו קענסט זיך אליינס אויסהאלטן, פאר
וואס נישט? אבער, אויב עס פעלט אויס דיין אנוועזנהייט אין אמעריקע ווייל זיי דארפן א פרומע טאטע אדער א פרומע זיידע
אדער א פרומע מאמע אדער באבע נעבן זיי – אזוי איז עס; אסאך מאל אויב די עלטערן אדער אור-עלטערן זענען נישט אין
די געגנט, געשעען זאכן אין די משפחה מיט די קינדער. זיי דארפן א גוט ווארט אדער א שטרענגע ווארט פון די עלטערן צו
האלטן זאכן אויפ'ן ריכטיגן וועג, איז אפשר קענסטו נישט גיין.

אזוי אויך, מענטשן זאלן גיין קיין ארץ ישראל און ווערן אנגעוויזן אויף שטיצע פון אמעריקע איך האלט נישט דערפון. אויב
האסטו געלט, יא, אבער צו גיין דארט און דאן אנהייבן צו ווארטן אויף הילף פון פריינד אין אמעריקע, איך האלט נישט דערפון.

(טעיפ 604#)

שאלה

פארוואס איז געווען אזויפיל בלוט- פארגיסונג ביים חורבן בית המקדש?

עס איז די זעלבע קשיא ווי פארוואס איז בכלל געקומען דער חורבן בית המקדש? מיר דארפן לערנען א פונדעמענטאלע יסוד; אז קב"ה רעאגירט אין דער וועלט. ער באהאלט זיך נישט אין די רחמינות'דיגע וועלט און וויל זיך נישט באווייזן. ער איז כסדר אקטיוו און די געשעענישן וואס עס קומט פאר, נאר עס פארלאנגט זיך פון די מענטשן צו זיין באוואוסטזיניג צו דעם מציאות.

ווען מענטשן האלטן איין די תורה און זאכן גייען גוט, דאן ווייזט הקב"ה זיין צופרידנהייט כדי זיי צו מחזק זיין. דערפאר, כאטש עס זענען געווען מעכטיגע פעלקער וואס האבן זיי ארומגענומען פון אלע זייטן, האבן אונזערע אור-עלטערן אנגעהאלטן זייער זעלבסטשטענדיגקייט און געלעבט גליקליך; ווילאנג זיי זענען געווען געטריי צו די תורה.

אבער ווען עס האט זיך אנגעהויבן א באוועגונג, אין די צייטן פונעם ערשטן בית המקדש דורך מנשה, וואס האט פאל ארוואכט אז א גרויסער חלק פונעם פאלק זאל פארדארבן ווערן, און אינעם צווייטן בית המקדש דורך די צדוקים און די אנשי הורדוס וועלכע האבן איבערגענומען דעם ביהמ"ק און עס גענוצט אלס א נעסט פאר זייער רשעות, און א מערקבארע צאל פון די אידן זענען קאליע געגאנגען דורך זיי. דערפאר, איז געקומען די צייט פאר קב"ה צו ווייזן זיין אומצופרידנהייט און מיר האבן דארט געלערנט פון דעם אז די תוצאה פון זינדיגן איז יסורים. אלעמאל איז דאס דער רעזולטאט.

די זעלבע זאך איז געווען בעפאר די צווייטע וועלט מלחמה, ווען א גרויס חלק פון כלל ישראל אין אייראפע האבן איבערגעלאזט די תורה, זייער אסאך האבן אויפגעהערט צו זיין שומרי תורה ומצוות, דעריבער האט קב"ה זיי געשיקט א חורבן צום סוף. דאס איז דער יסוד וואס חזר"ט זיך איבער און וועלכע איז פאראויסגעזאגט געווארן פון אנהייב. **די תורה זאגט אז דאס גייט פאסירן** דערפאר איז עס בלויז א פארוויקליכונג פון די אלטע נבואה אז "אם לא תשמעו לי ויספתי ליסרה אתכם שבע על חטאתיכם" (ויקרא כ"ז, י"ח). און דער יסוד איז געווען א נבואה וואס איז כסדר ערפילט געווארן.

ענטפער:

שאלה

וויאזוי האנדלט מען מיט א שווערע שוויגער?

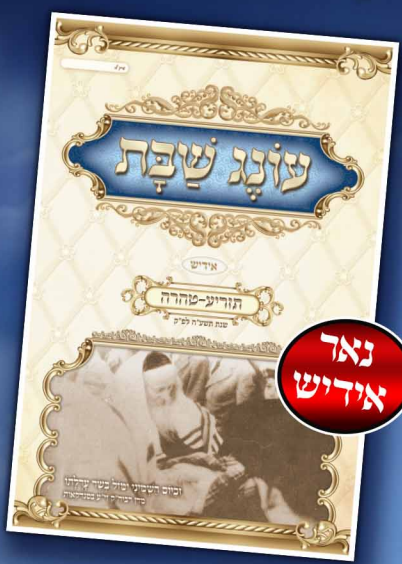
די בעסטע ענטפער צו דעם איז "זאהבת לרעך כמוך" – מאכט זיכער ליב צו האבן יעדן איד ווי זיך אליינס. און מען קען זיין זיכער אז טאמער די שוויגער איז שווער, איז א חלק דערפון צוליב די שוועריקייטן אין זיך אליינס. און זיך אליינס האט מען ליב אזוי אויך. מאכט אלעמאל זיכער אז אייער שוויגער שפירט אז מען ווילט נישט מען זאל טון צו אייך, טוט נישט צו אנדערע.

און געדענקט אז איין טאג וועט איר אויך זיין א שוויגער, און אייער שניר וועט פרעגן די זעלבע פראגע וועגן אייך... און דערפאר, הייבט יעצט אן צו ארבעטן און נוצט אויס די געלעגנהייט. **צו זיין א שניר איז א טרענירונג-שולע וואו מען לערנט זיך וויאזוי צו זיין א שוויגער.** אויב מען לייגט צו קאפ, קען מען זיך צוגרייטן דורכ'ן זיך לערנען וואס 'נישט' צו טון פאר א שניר. עס איז אויך וויכטיג אז מען זאל קיינמאל נישט דיסקוטירן א שוויגער מיט איר זון. רעדט נישט צו אייער מאן וועגן זיין מאמע! אין אלגעמיין דארף א שוויגער באהנדלט ווערן מיט גרויס דיפלאמאטיע. מען דארף יעדן באהאנדלען דיפלאמאטיש, אבער אייער מאנ'ס מאמע פארדינט א גרויסע סומע פון מחשבה. ווען זי גיבט עצות אומגעפרעגט, ווארפט עס נישט אפ. איך זאג נישט אז מען זאל עס ערמוטיגן; קיינמאל גייט איר נישט פרעגן, אפילו בלויז צו זיין העפל'ך. חוץ אויב עס איז נישט דא קיין ריזיקע אז זי זאל גיין צו ווייט. אבער אויב זי זאגט יא עפעס, מאכט אייך ווי איר נעמט עס אן, און ווען זי הענגט אויף דעם טעלעפאן אדער זי לאזט איבער די הויז, פארגעסט דערפון...

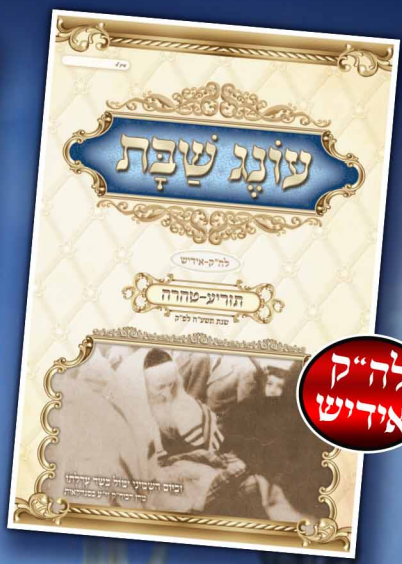
אין פאל זי רעדט זיך אפ אויפ'ן פאקט אז איר רעדט זיך נישט דורך מיט איר, מאכט א פלאן איר צו שיקן כסדר קליינע מתנות. און צומאל קענט איר פרעגן עצות וועגן זאכן וואס איז נישט וויכטיג – וויאזוי צו מאכן א געוויסע רעצעפט אדער וויאזוי צו ווייכן א געוויסע זאך. אבער מייסט איר נישט צופיל אריין אין אייערע געשעפטן. (טעיפ 40)

די שאלות ותשובות זענען איבערגעטייטשט געווארן אויף אידיש לזכות את הרבים. צו באקומען טעגליך אין אימעיל די ארגינעלע שו"ת (ענגליש), און סוף וואך א פולע שמועת אויף די פרשה, שיקט א פארלאנג צו info@torasavigdor.org, אדער ניט צו torasavigdor.org. צו באקומען א שו"ת ווענטליך דורך תלמידי הרב אברהם טיקאצקי שליט"א, שיקט א פארלאנג צו tikotzky@gmail.com

שדייבט איך איין צו באקומען די הערליכע גליונות קונטרסים וועבענטליך אויף אימעיל

**נאך
אידיש**

**לה"ק
אידיש**

**לשון
קדוש**

\$1
א וואך
מועדים \$3

ברילאנטענע און אייגנארטיגע גליונות קונטרסים, היימיש און געשמאק

זיך איינצושרייבן רופט מערכת להתענג: 845-662-2782

אדער שיקט אן אימעיל צו Subscribe@Lehisaneg.com

באשיינט אייער שמה, שבת התוועדות

- סידורים
- חומשים
- זמירות
- גליונות

קאסטום לויט אייער געשמאק

צו באשטעלן רופט:

מערכת להתענג 845-662-2782

אדער שיקט אן אימעיל צו Lehisaneg@Lehisaneg.com

די דאזיגע גליון ערשיינט וועכנטליך אין די הערליכע קונטרסים

עונג שבת/גוט שבת ש"ע" מערכת להתענג

צו באקומען די קונטרסים אויף אימעיל פאר בלויז \$1 א וואך קליקט אויפן פאלגענדע לינק

<http://goo.gl/forms/S8Ozcj4K1>

אדער שיקט אן אימעיל צו Subscribe@Lehisane.com

(אויף אונזער אימעיל ליסטע ווי אויך אויף לדעת, ערשיינט די גליון מיט צוויי וואכן אפגערוקט)

כל טוב